

Петрова Ірина Владиславівна
доктор культурології, професор,
завідувач кафедри культурно-дозвіллевої
діяльності Київського національного
університету культури і мистецтв

КЛЕЧАЛЬНІ ДНІ МИКОЛИ ТКАЧА

Рецензія на бібліографічний покажчик Ткача Миколи Михайловича (до 75-річчя від дня народження)

Поява бібліографічного покажчика – це своєрідне підведення підсумків дослідницької, громадської, творчої роботи. Для бібліографічного покажчика відомого вченого, поета, етнолога, автора чисельних досліджень у царині вітчизняної культурології, кандидата історичних наук, професора кафедри культурно-дозвіллевої діяльності Київського національного університету культури і мистецтв Миколи Михайловича Ткача цей період має часові межі від 1966 р. до 2016 р.

Працею М.М. Ткача означені поетичні збірки, науково-популярні й етнологічні видання, книги-розвідки про найвидатніші пам'ятки старослов'янського письменства. За роки професійної діяльності десятки аспірантів і сотні студентів, опираючись на науковий і життєвий досвід Миколи Михайловича, відкрили для себе широкі обшири української культури.

Бібліографічний покажчик складається із декількох розділів, що охоплюють не лише художні твори видатного етнолога ("Вино з тюльпанів", "Відвідини матері", "Не оскверниш, душе моя, у слові", "Риштування", "У світліні неба", інші), але й висвітлюють його наукову, просвітницьку, етнологічну, редакційну діяльність, культурницькі проекти "Пахощі Боянових слів", "Радуйся, земле!", "Калита". Зокрема, постійно діючим є проект "Калита", що започаткований Миколою Михайловичем ще десятиліття тому й реалізується у межах кафедри культурно-дозвіллевої діяльності. Його метою є безпосереднє залучення студентської молоді університету до пізнання українських традицій шляхом театралізації традиційних обрядів та свят нашого народу. Серед таких – свято "Ой, калито, ой, медовая", театралізація фрагментів весільних обрядів та українських вечорниць, свят різдвяно-новорічного циклу.

Щороку, починаючи з 2008 р., у Київському міському Будинку вчителя третьої суботи січня проводиться збір київських колядницьких ватаг, вертепів та окремих виконавців, які здійснюють інсценування народних містичних дійств та колядувань. І незмінним ведучим цього свята є Микола Михайлович.

У творчому доробку М.М. Ткача – численні культурологічні дослідження, серед яких особливо варто відзначити "Дерево роду", "Дідова полиця", "Клеціальний міст", "Остромирова Євангелія 1056–1057: графічна реконструкція старослав'янського тексту пам'ятки українською абеткою", "Слово о законі і благодаті київського митрополита Іларіона", "Слово о полку Ігоревім: реконструкція, переклад, словник-довідник".

Покажчик містить опис громадської діяльності Миколи Михайловича, адже багато років поспіль він очолює Менське районне відділення товариства "Чернігівське земляцтво" у м. Києві, спрямовуючи усі свої зусилля на привернення уваги українців до історії та культури рідного краю. Так, завдяки проєктові "Відродження культурно-історичної пам'яті та повернення забутих імен", що реалізується на території Менського району Чернігівської області спільно з держадміністрацією та районною радою, відбувається щорічне спільне відзначення пам'ятних дат, днів народження видатних постатей району (письменників, науковців, кобзарів, композиторів) та календарних свят із залученням відомих науковців, письменників та діячів культури з Києва; участь у традиційному Троїцькому ярмарку в м. Мена. Зокрема, повернуте на малу батьківщину в с. Сахнівка забуте ім'я письменника й етнографа Данила Мороза; у Києві відкрито пам'ятну дошку видатному українському правникові О.Ф. Кістяківському, а в Менському краєзнавчому музеї – експозицію О.Ф. Кістяківського й Г.П. Кочура; у Чернігові двом вулицям надано імена видатних земляків Г.П. Кочура та родини Кістяківських, бібліотеки сільських шкіл району постійно поповнюються книжками, що їх збирають земляки в Києві та матеріалами для шкільних музеїв. Налагоджено зв'язки між кафедрою перекладацтва ім. Г.П. Кочура Львівського національного університету ім. І. Я. Франка та ЗОШ с. Феськівки Менського району.

М.М. Ткач – член Національної спілки письменників з 1983 р., лауреат літературно-мистецької премії "Благовіст" (1996), премії імені М.М. Коцюбинського (2006), міжнародної премії імені Г. Сковороди (2013), премії П. Куліша (2014). За визначну творчу та наукову діяльність Микола Михайлович нагороджений медаллю "Івана Мазепа" (2017).

Про творчість Миколи Ткача та особливість його поезії з неймовірною теплотою висловлюються Олесь Гончар, Сергій Гальченко, Олесь Пошивайло, Юрій Павленко, Анатолій Іваницький, Володимир Кувєда, Микола Шудря, Микола Дмитренко, Володимир Підпалый, Павло Щириця та інші митці нашої, багатої на таланти, неньки України.

М.М. Ткач – не лише професор і педагог із багатолітнім стажем, він – справжній патріот своєї Батьківщини, який невтомно передає студентству любов до України та її культури. Не дивно, що у культурно-мистецьких проєктах, ініційованих вченими, беруть активну участь школярі, студенти, працівники закладів культури з різних куточків нашої країни. Серед таких – вокальний ансамбль "Ремченська роса" студентів Київського національного університету культури і мистецтв, колядницький колектив "Зорениця" музею Івана Гончара, фольклорний гурт "Роксоланія" Київського національного університету імені Тараса Шевченка та інші.

Бібліографічний покажчик містить опис майже 800 праць, серед яких і поетичні збірки, й фольклорно-етнологічні та наукові праці, й статті та публікації у періодичних виданнях. Значущість бібліографічного покажчика "Ткач Микола Михайлович" важко переоцінити, адже в ньому вперше акумульовано практично весь науковий, культурницький та етнографічний доробок відомого в Україні вченого, громадського діяча й педагога. Покажчик ілюстрований великою кількістю світлин, що пов'язані з життям і творчою діяльністю М. Ткача. Вони не лише унаочнюють, але й доповнюють зміст Покажчика.

Окремо хотілося б висловити щирі подяки працівникам бібліотеки (укладачі покажчика – О.О. Скаченко та О.Ф. Омеляненко-Набіуліна) Київського національного університету культури і мистецтв, які доклали чималих зусиль для упорядкування бібліографічного покажчика й змогли висвітлити різні ракурси життя і творчості непересічної особистості, представляючи і "погляд зблизька" через спогади людей, що мають родинні зв'язки, і спогади вдячних студентів, аспірантів, колег та поціновувачів творчості М.М. Ткача.

Література

1. Ткач Микола Михайлович : бібліогр. покажч. (до 75-річчя від дня народж.) / М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад.: О.О. Скаченко, О.Ф. Омеляненко-Набіуліна ; редкол.: М.М. Поплавський, Ю.І. Горбань. – Київ : Вид. центр КНУКІМ, 2017. – 191 с. : іл. – (Серія "Вчені КНУКІМ" ; вип. 4).